

ปกิณกะ

ต้นทุนต่อหน่วยของการซักผ้า โรงพยาบาล พระปกเกล้า ปี พ.ศ. 2544

ปาหนัน กนกวงศ์วัฒน์ ป.พย, กศ.ม., ส.ม.*

สุภาพันธุ์ บัมพะบุญย์ บธ. บ.*

บทนำ

โรงพยาบาลพระปกเกล้าเป็นโรงพยาบาลศูนย์ขนาด 733 เตียง ให้บริการรักษาพยาบาลและส่งเสริมสุขภาพ แก่ผู้ป่วยและประชาชนในจังหวัดจันทบุรี และจังหวัดใกล้เคียงมีผู้ป่วยมารับบริการในปีงบประมาณ 2544 เป็นผู้ป่วยนอก 339,494 รายต่อปี (1,370 รายต่อวัน) ผู้ป่วยใน 35,217 รายต่อปี (568 รายต่อวัน) ผู้ป่วยในมีอัตราการครองเตียงร้อยละ 77.51 ผู้ป่วยในเฉลี่ยวันละ 568 ราย ดังนั้นโรงพยาบาลจึงต้องใช้ผ้าจำนวนมากในการให้บริการได้แก่ เสื้อผ้าผู้ป่วย ผ้าปูที่นอน ปลอกหมอน ผ้าห่ม ผ้าขาวเตียง ผ้าทำหัตถการผ่าตัดต่าง ๆ ผ้าที่ใช้ทำคลอด ผ้าห่อเครื่องมืออุปกรณ์ทางการแพทย์ และผ้าเช็ดมือเพื่อทำให้ปราศจากเชื้อปริมาณการใช้ผ้าวันละ 1,750-1,800 กิโลกรัม ดังนั้นโรงพยาบาลจึงมีค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการให้บริการผ้าดังกล่าวตั้งแต่ขั้นตอนการเก็บผ้าจากหอผู้ป่วย แขนงซักผ้า อบผ้า แยกประเภทผ้า ตรวจสอบผ้า และส่งคืนตามหอผู้ป่วย ค่าใช้จ่ายประกอบด้วยเงินเดือนผู้ปฏิบัติงาน ค่าตอบแทน ค่าวัสดุ ใช้ ค่าซ่อมบำรุง ค่าสาธารณูปโภค ค่าเครื่องซักผ้า และค่าครุภัณฑ์ต่าง ๆ เนื่องจากการเกิดภาวะวิกฤตเศรษฐกิจของประเทศในปี พ.ศ. 2540 รัฐบาลมีนโยบายถ่ายโอน

ภารกิจกิจการซักฟอกและงานด้านอื่น ๆ ให้เอกชนดำเนินการเพื่อลดค่าใช้จ่ายของภาครัฐ ซึ่งในการบริการของโรงพยาบาลพระปกเกล้า จำเป็นต้องใช้ผ้าปริมาณมาก ผ้ามีหน่วยนับเป็นกิโลกรัมเช่น เสื้อผู้ป่วย น้ำหนัก 400 กรัมต่อตัว กางเกงผู้ป่วยน้ำหนัก 400 กรัมต่อตัว ผ้าปูที่นอนน้ำหนัก 800 กรัมต่อผืน ผ้าขาวเตียงน้ำหนัก 400 กรัมต่อผืน ผ้าห่มน้ำหนัก 1,150 กรัมต่อผืน ผ้าห่อเด็กน้ำหนัก 100 กรัมต่อผืน ผ้าซัพพลายน้ำหนัก 100 กรัมต่อผืน เป็นต้น โรงพยาบาลรัฐบาลแห่งจันทบุรีเอกชนซักผ้า โรงพยาบาลพระปกเกล้าจ้างบริษัทเอกชน ซักผ้า ในราคา 10.25 บาทต่อกิโลกรัม ในเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2544 ต่อมาปรับราคาลดลงเหลือ 8.50 บาทต่อกิโลกรัม ในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2545 ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ศึกษาต้นทุนต่อหน่วยของการซักผ้าในปี พ.ศ. 2544 เนื่องจากยังไม่เคยมีการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลต้นทุนการซักผ้า ซึ่งเป็นข้อมูลสำคัญที่จะนำไปประกอบการตัดสินใจของผู้บริหารในการให้บริษัทเอกชนรับจ้างซักผ้า

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อวิเคราะห์ต้นทุนต่อหน่วยของการซักผ้าของโรงพยาบาลพระปกเกล้า ปี พ.ศ. 2544

* กลุ่มพัฒนาระบบบริการสุขภาพ โรงพยาบาลพระปกเกล้า จังหวัดจันทบุรี

ขอบเขตของการศึกษา

วิเคราะห์ต้นทุนต่อหน่วยของการซักผ้าของโรงพยาบาลพระปกเกล้าในช่วง เดือนมกราคม - ธันวาคม พ.ศ. 2544 โดยแบ่งออกเป็น ต้นทุนออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ ต้นทุนค่าแรง (labor cost) ต้นทุนค่าวัสดุ (material cost) และต้นทุนค่าลงทุน (capital cost)

1. ต้นทุนค่าแรง (labor cost) ประกอบด้วย รายจ่ายเงินเดือน ค่าตอบแทนล่วงเวลา ค่าสวัสดิการของเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานบริการผ้า ทั้งหมด 25 คน เป็นลูกจ้างประจำ 8 คน ลูกจ้างชั่วคราว 17 คน ตั้งแต่เดือนมกราคม - ธันวาคม พ.ศ. 2544

2. ต้นทุนค่าวัสดุ (material cost) ประกอบด้วย ค่าวัสดุงานบ้าน ค่าวัสดุสำนักงาน วัสดุสิ้นเปลือง ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ค่าผงซักฟอก ค่าสาธารณูปโภค ตั้งแต่เดือนมกราคม - ธันวาคม พ.ศ. 2544

3. ต้นทุนค่าลงทุน (capital cost) ประกอบด้วย ค่าเสื่อมราคา (depreciate) ของอาคารเรือนซักฟอก และค่าเสื่อมราคาของค่าเครื่องซักผ้า ค่าเครื่องอบผ้าและเครื่องกำเนิดไอน้ำ โดยคิดค่าเสื่อมราคาแบบเส้นตรง (straight-line-method)

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. ต้นทุนค่าแรง (labor cost) ของเจ้าหน้าที่เรือนซักฟอก ของโรงพยาบาลพระปกเกล้า รวมการทำงานทุกขั้นตอนของการซักผ้า คือ ตั้งแต่เก็บผ้าจากหอผู้ป่วย 37 หอ ใส่รถเข็นนำมายังเรือนซักผ้า แยกผ้าเปื้อน แขนผ้าเปื้อน ซักผ้า อบผ้า พับผ้า ตรวจนับ นำผ้าสะอาดส่งยังหอผู้ป่วยและตึกต่าง ๆ

2. ต้นทุนค่าลงทุน (capital cost) อาคารเรือนซักฟอก 1 แห่ง ก่อสร้างมานานกว่า 20 ปีแล้ว จึงไม่มีค่าเสื่อมราคาของเครื่องซักผ้า 3 เครื่อง เครื่องกำเนิดไอน้ำ 1 เครื่อง เครื่องอบผ้า 6 เครื่อง มีอายุการใช้งานนานกว่า 5 ปี จึงไม่มีค่าเสื่อม และครุภัณฑ์อื่นหมดอายุการใช้งานแล้ว ถือว่าไม่มีมูลค่า การวิจัยครั้งนี้ไม่นำมูลค่าของที่ดินมาคำนวณเป็นต้นทุน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการนำไปประกอบการพิจารณาจ้างบริษัทเอกชนซักผ้า
2. ใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการปรับปรุงระบบงานของการซักผ้าของโรงพยาบาลพระปกเกล้าให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

รูปแบบการศึกษา

การวิเคราะห์ต้นทุนต่อหน่วยของการซักผ้าของโรงพยาบาลพระปกเกล้า เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา (descriptive study) โดยการเก็บข้อมูลย้อนหลัง (retrospective study) ตั้งแต่ เดือนมกราคม - ธันวาคม พ.ศ. 2544

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบบันทึกข้อมูลค่าแรงงาน แบบบันทึกข้อมูลค่าวัสดุ และแบบบันทึกค่าลงทุน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ต้นทุนต่อหน่วย (unit cost) โดยการนำต้นทุนค่าใช้จ่ายทั้งหมด ซึ่งได้จากการเก็บข้อมูล ต้นทุนค่าแรง ต้นทุนค่าวัสดุ และต้นทุนค่าลงทุน ในการปฏิบัติงานตั้งแต่เดือนมกราคม - ธันวาคม พ.ศ. 2544หารด้วยจำนวนผ้าที่ซักหน่วยเป็นกิโลกรัม ในช่วงเวลาเดียวกัน จะได้ต้นทุนต่อหน่วย ดังสูตรการคำนวณ

ต้นทุนต่อหน่วย

= $\frac{\text{ต้นทุนค่าใช้จ่ายทั้งหมด (ค่าแรง + ค่าวัสดุ + ค่าลงทุน)}}{\text{ปริมาณผ้า (กิโลกรัม)}}$

ปริมาณผ้า (กิโลกรัม)

ผลการศึกษา

ในการศึกษาต้นทุนต่อหน่วยการซักผ้าของเรือนซักฟอกโรงพยาบาลพระปกเกล้า ช่วงเดือนมกราคม - ธันวาคม พ.ศ. 2544 นั้น เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลทุกขั้นตอนของการซักผ้า เริ่มตั้งแต่เก็บผ้าจากหอผู้ป่วยและตึก 37 หอ/ตึก โดยเก็บผ้าวันละ 1-2 รอบ ใส่รถเข็นผ้า 16 คัน (เก็บผ้าจากหอผู้ป่วยสามัญ 1 รอบ ตึกผ่าตัด 11 รอบ ตึกคลอด 3 รอบ ชีพพลาย 6 รอบ

หอผู้ป่วยพิเศษ 1 รอบ) นำผ้าจากตึกมายังเรือนซักฟอก แยกประเภทผ้าเปื้อน แฉผ้าเปื้อน นำมาซักด้วยเครื่อง ซักผ้าที่มี 3 เครื่อง นำเข้าเครื่องอบผ้า ที่มี 6 เครื่อง ซักผ้า และอบผ้าวันละ 2 รอบ รอบเช้าเริ่ม 6.30 น. รอบบ่ายเริ่ม 15.00 น. ของทุกวัน หลังจากนั้นแยก ผ้าผืนสะอาดเป็นหมวดหมู่ตามประเภทของผ้า แล้วนำ ส่งยังหอผู้ป่วยและตึกต่าง ๆ ตามจำนวนในใบส่งซักและ เบิกผ้าด้วยรถส่งผ้าสะอาดจำนวน 10 คัน ส่งผ้าสะอาด วันละ 1 รอบ รายละเอียดของน้ำหนักผ้าแสดงใน

ตารางที่ 1

ต้นทุนค่าแรงของเจ้าหน้าที่เรือนซักฟอก ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานทั้งหมด 25 คน เป็น ลูกจ้างประจำ 8 คน ลูกจ้างชั่วคราว 17 คน ต้นทุนค่าแรง เป็นเงินเดือน 2,102,977 บาท ค่าล่วงเวลา 227,500 บาท และค่าสวัสดิการ 56,953 บาท รวมต้นทุนค่าแรงทั้งสิ้น 2,387,430 บาท รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 2

ต้นทุนค่าวัสดุประกอบด้วยค่าวัสดุสิ้นเปลือง ค่าซ่อมบำรุง ค่าไฟฟ้า ค่าน้ำประปา และค่าน้ำมันเชื้อ

ตารางที่ 1 น้ำหนักผ้าที่ใช้ในการให้บริการผู้ป่วยของโรงพยาบาลพระปกเกล้า เดือนมกราคม-ธันวาคม พ.ศ. 2544

ประเภทของผ้า	น้ำหนัก 1 ชิ้น/กรัม	ประเภทของผ้า	น้ำหนัก 1 ชิ้น/กรัม
เสื้อผู้ป่วยผู้ใหญ่	400	เสื้อผู้ป่วยเด็กโต/เด็กเล็ก	300/200
กางเกงผู้ป่วยผู้ใหญ่	400	กางเกงผู้ป่วยเด็กโต/เด็กเล็ก	210/150
ผ้าถุงผู้ป่วย	400	ผ้าอ้อมเด็ก	100
ผ้าปูที่นอนผู้ใหญ่	800	ผ้าปูที่นอนเด็ก	620
ผ้าปูพิเศษ	510	ถุงใส่ผ้าเปื้อน	1,700
ผ้าขาวเตี๋ยง	400	ผ้าคลุม ห้องอุบัติเหตุ	510
ปลอกหมอนสามัญ	300	ผ้ารองคลอด	300
ปลอกหมอนพิเศษ	250	ผ้าห่อเด็ก	220
ผ้าห่ม	1,150	ผ้าเปลนอน	920
ผ้าเช็ดตัวผู้ป่วย	150	ผ้าเช็ดมือ 10 ผืน	250
ผ้าขนหนูผู้ป่วย	400	ผ้าคลุมผู้ป่วย	500
ผ้าซับเลือด	900	ผ้าม่าน	800
ผ้าเอ็กเซอร์เซย์	300	ผ้าทันตกรรม	130
ผ้ายางใหญ่	300	ผ้ายางกลาง/ผ้ายางเล็ก	220/220
ผ้าสีม่วงผู้ป่วยนอก	700	ผ้าซัพพลาย	100

ตารางที่ 2 ต้นทุนค่าแรง ของเจ้าหน้าที่เรือนซักฟอกโรงพยาบาลพระปกเกล้า เดือนมกราคม -ธันวาคม พ.ศ. 2544

เดือน	เงินเดือน(บาท)	ค่าล่วงเวลา(บาท)	ค่าสวัสดิการ(บาท)	รวม(บาท)
มกราคม	179,255	7,900	2,196	189,351
กุมภาพันธ์	173,720	41,200	2,168	217,088
มีนาคม	173,720	35,300	2,368	211,388
เมษายน	173,720	41,900	2,368	217,988
พฤษภาคม	173,720	42,100	2,368	218,188
มิถุนายน	171,396	28,500	9,598	209,494

เดือน	เงินเดือน(บาท)	ค่าล่วงเวลา(บาท)	ค่าสวัสดิการ(บาท)	รวม(บาท)
กรกฎาคม	170,016	30,600	2,187	202,803
สิงหาคม	172,120	-	12,045	184,165
กันยายน	172,120	-	2,045	174,165
ตุลาคม	178,330	-	2,168	180,498
พฤศจิกายน	182,430	-	15,151	197,581
ธันวาคม	182,430	-	2,291	184,721
รวม	2,102,977	227,500	56,953	2,387,430

เพลิง เครื่องซักผ้า เครื่องอบผ้า และเครื่องกำเนิดไอน้ำ
คำนวณค่าไฟฟ้าในอัตรา 35 บาทต่อชั่วโมงต่อเครื่อง x
ทำงาน 16 ชั่วโมงต่อวัน x จำนวนวันใช้งาน และ
คำนวณค่าน้ำในอัตรา 0.25 บาทต่อลูกบาศก์ลิตร x น้ำ
20,000 ลูกบาศก์ลิตรต่อวัน x จำนวนวันใช้งาน ค่าน้ำมัน
เชื้อเพลิงได้จากการบันทึกข้อมูลปริมาณการใช้น้ำมัน
เชื้อเพลิงรายเดือน ค่าวัสดุสิ้นเปลืองได้จากการบันทึก
ข้อมูลการใช้วัสดุสิ้นเปลืองรายเดือน ได้แก่ ผงซักฟอก
ใช้กับเครื่องซักผ้า น้ำยาจัดคราบเลือด น้ำยาซักผ้าขาว
ถุงมือทำความสะอาด และวัสดุเครื่องเขียนแบบพิมพ์

ต่าง ๆ พบว่า ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงสูงสุด 2,862,180 บาท
รองลงมาเป็นค่าไฟฟ้า 1,719,900 บาท ค่าน้ำประปา
1,200,000 บาท ค่าวัสดุสิ้นเปลือง 1,150,467.34 บาท
และค่าซ่อมบำรุง 667,297.40 บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น
7,599,844.34 บาท รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 3

ต้นทุนค่าลงทุน ประกอบด้วยอาคารที่ดินสิ่งก่อสร้าง
มูลค่าที่ดินไม่ได้นำมาคำนวณอาคารเรือนซักฟอก 1
เรือน สร้างมานานเกิน 20 ปี หมดอายุการใช้งานแล้ว
จึงไม่มีมูลค่า ค่าเสื่อมราคาของครุภัณฑ์ซักผ้า ใช้งานมา
นานเกิน 5 ปี หมดอายุการใช้งานแล้วจึงไม่มีมูลค่า ดังนั้น

ตารางที่ 3 ต้นทุนค่าวัสดุของเรือนซักฟอก โรงพยาบาลพระปกเกล้า เดือนมกราคม - ธันวาคม พ.ศ. 2544

เดือน	ค่าวัสดุ (บาท)	ค่าซ่อม (บาท)	ค่าไฟฟ้า (บาท)	ค่าน้ำประปา (บาท)	ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง (บาท)	รวม (บาท)
มกราคม	87,728.50	39,889.60	141,750	100,000	276,840.00	646,207.50
กุมภาพันธ์	28,098.50	-	132,300	100,000	240,900.00	501,298.50
มีนาคม	118,452.50	288,365.50	146,475	100,000	239,100.00	892,393.00
เมษายน	113,774.50	95,304.90	141,750	100,000	170,400.00	621,229.40
พฤษภาคม	145,116.00	95,735.50	146,475	100,000	175,980.00	663,306.50
มิถุนายน	114,324.50	13,717.50	141,750	100,000	261,900.00	631,692.00
กรกฎาคม	148,889.50	-	146,475	100,000	168,000.00	563,364.50
สิงหาคม	81,168.00	134,285.00	146,475	100,000	253,020.00	714,948.00
กันยายน	143,239.50	-	141,750	100,000	256,080.00	641,069.50
ตุลาคม	23,614.50	-	146,475	100,000	320,940.00	591,029.50
พฤศจิกายน	72,357.34	-	141,750	100,000	225,180.00	539,287.34
ธันวาคม	73,704.00	-	146,475	100,000	273,840.00	594,019.00
รวม	1,150,467.34	667,297.00	1,719,900	1,200,000	2,862,180.00	7,599,844.34

ต้นทุนค่าลงทุนจึงมีมูลค่าเป็นศูนย์ ครุภัณฑ์ที่สำคัญมีดังนี้

1. เครื่องซักผ้า ขนาด 100 ปอนด์ ชื่อ ปี พ.ศ. 2521 จำนวน 1 เครื่อง
2. เครื่องซักผ้า ขนาด 200 ปอนด์ ชื่อ ปี พ.ศ. 2539 จำนวน 1 เครื่อง
3. เครื่องซักผ้า ขนาด 200 ปอนด์ ชื่อ ปี พ.ศ. 2540 จำนวน 1 เครื่อง
4. เครื่องอบผ้า ขนาด 200 ปอนด์ ชื่อ ปี พ.ศ. 2521 จำนวน 1 เครื่อง
5. เครื่องอบผ้า ขนาด 200 ปอนด์ ชื่อ ปี พ.ศ. 2522 จำนวน 1 เครื่อง
6. เครื่องอบผ้า ขนาด 200 ปอนด์ ชื่อ ปี พ.ศ. 2528 จำนวน 1 เครื่อง
7. เครื่องอบผ้า ขนาด 200 ปอนด์ ชื่อ ปี พ.ศ. 2531 จำนวน 1 เครื่อง
8. เครื่องอบผ้า ขนาด 200 ปอนด์ ชื่อ ปี พ.ศ. 2539 จำนวน 1 เครื่อง
9. เครื่องอบผ้า ขนาด 200 ปอนด์ ชื่อ ปี พ.ศ. 2539 จำนวน 1 เครื่อง
10. เครื่องกำเนิดไอน้ำ ขนาด 2,000 ลิตร ชื่อ ปี พ.ศ. 2521 จำนวน 1 เครื่อง

ปริมาณผ้าที่ส่งซักในเดือนมกราคม - ธันวาคม พ.ศ. 2544 ทั้งสิ้น 646,790.46 กิโลกรัม เป็นผ้าที่รับจากหอผู้ป่วยและตึกต่าง ๆ จำนวน 37 หอ ได้แก่ สูติ-นรีเวชกรรม 4 หอ ศัลยกรรม 4 หอ อายุรกรรม 4 หอ กุมารเวชกรรม 4 หอ ศัลยกรรมออร์โธปิดิกส์ 4 หอ พิเศษสูติกรรม 3 หอ พิเศษจักษุ พิเศษเทพรัตน์ พิเศษจิตการุณ พิเศษเกษมศานต์ พิเศษสวัสดิไชย พิเศษอังคณา พิเศษอายุรกรรม ศัลย์เทพรัตน์ จักษุ ดึกสงฆ์ แยกโรค ห้องคลอด จิตเวช ไอซียูศัลย์ ไอซียูเด็ก ไอซียูอายุรกรรม จากการเก็บข้อมูลตามแบบบันทึกปริมาณผ้า 646,790.46 กิโลกรัมต่อปี หรือเฉลี่ยปริมาณผ้า 53,899.2 กิโลกรัมต่อเดือน หรือเฉลี่ยปริมาณผ้า 1,772.03 กิโลกรัมต่อวัน และในเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2544 ได้จ้างบริษัทเอกชนเข้ามารับจ้างซักผ้าในราคา 10.25 บาทต่อกิโลกรัม รับผ้าไปซัก ประมาณวันละ 1,000 กิโลกรัม พบว่าผ้าที่ส่งบริษัทเอกชนซักกลับมาบางส่วนมีคราบเลือดและคราบสิ่งสกปรกเปื้อน บางส่วนมีการฉีกขาดชำรุดเสียหาย ปริมาณผ้าที่ส่งซัก รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 4

จากการเก็บรวบรวมข้อมูล ในช่วงเดือนมกราคม-ธันวาคม พ.ศ. 2544 มีต้นทุนรวมเป็นจำนวนเงิน 9,987,274.34 บาท ประกอบด้วยต้นทุนค่าแรง 2,387,430.00

ตารางที่ 4 ปริมาณผ้าที่ส่งซักยังเรือนซักฟอก โรงพยาบาลพระปกเกล้า เดือนมกราคม - ธันวาคม พ.ศ. 2544

เดือน	ผ้าที่เรือนซักฟอกซัก (กิโลกรัม)	ผ้าที่ส่งบริษัทเอกชนซัก (กิโลกรัม)	รวม (กิโลกรัม)
มกราคม	52,125.24	-	52,125.24
กุมภาพันธ์	49,625.24	-	49,625.24
มีนาคม	54,942.23	-	54,942.23
เมษายน	53,953.90	-	53,953.90
พฤษภาคม	54,942.23	-	54,942.23
มิถุนายน	54,969.90	-	54,969.23
กรกฎาคม	55,083.23	-	55,083.23
สิงหาคม	54,924.23	1,000	55,924.23
กันยายน	53,169.90	1,000	54,169.90
ตุลาคม	54,942.23	1,000	55,942.23
พฤศจิกายน	53,169.90	1,000	54,169.90
ธันวาคม	54,942.23	1,000	55,942.23
รวม	646,790.46	5,000	651,790.46

ตารางที่ 5 ต้นทุนค่าแรงงาน(labor cost) ค่าวัสดุ(material cost) และค่าลงทุน(capital cost) ในเดือนมกราคม-ธันวาคม พ.ศ. 2544 ของโรงพยาบาลพระปกเกล้า

หมวดต้นทุน	มูลค่า(บาท)	คิดเป็นร้อยละ
ค่าแรง		
เงินเดือน	2,102,977.00	88.09
ค่าล่วงเวลา	227,500.00	9.25
ค่าสวัสดิการ	56,953.00	2.39
รวมต้นทุนค่าแรง	2,387,430.00	100.00
ค่าวัสดุ		
ค่าสาธารณูปโภค(ไฟฟ้า ประปา)	2,919,900.00	38.42
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	2,862,180.00	37.66
ค่าวัสดุสิ้นเปลือง	1,150,467.34	15.14
ค่าซ่อมบำรุง	667,297.00	8.78
รวมต้นทุนค่าวัสดุ	7,599,844.34	100.00
ค่าลงทุน		
ค่าเสื่อมราคาเรือนซักฟอก	0	0
ค่าเสื่อมราคารถยนต์	0	0
รวมต้นทุนค่าลงทุน	0	0
รวมต้นทุนค่าแรง ค่าวัสดุ ค่าลงทุน	9,987,274.34	

บาท จำแนกเป็นเงินเดือน 2,102,977.00 บาทคิดเป็นร้อยละ 88.09 รองลงมาเป็นค่าล่วงเวลา 227,500.00 บาทคิดเป็นร้อยละ 9.52 และค่าสวัสดิการ 56,953.00 บาทคิดเป็นร้อยละ 2.39 ตามลำดับ ต้นทุนค่าวัสดุเป็นจำนวนเงิน 7,599,844.34 บาท จำแนกเป็นค่าสาธารณูปโภค 2,919,900.00 บาทคิดเป็นร้อยละ 38.42 ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง 2,862,180.00 บาทคิดเป็น ร้อยละ 37.66 ค่าวัสดุสิ้นเปลือง 1,150,467.34 บาทคิดเป็นร้อยละ 15.14

และค่าซ่อมบำรุง 667,297.00 บาท คิดเป็นร้อยละ 8.78 ตามลำดับ รายละเอียด ดังแสดงในตารางที่ 5

ต้นทุนค่าใช้จ่ายในการซักผ้าของโรงพยาบาลพระปกเกล้า เป็นเงิน 9,987,274.34 บาท ต้นทุนส่วนใหญ่เป็นค่าใช้จ่ายด้านวัสดุ เป็นเงิน 7,599,844.34 บาท คิดเป็นร้อยละ 76.10 รองลงมาเป็นต้นทุนค่าแรงงานเป็นเงิน 2,387,430.00 บาท คิดเป็นร้อยละ 23.90 ดังแสดงในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ต้นทุนรวมของการซักผ้า เดือนมกราคม- ธันวาคม พ.ศ. 2544 ของ โรงพยาบาลพระปกเกล้า

หมวดต้นทุน	มูลค่า(บาท)	คิดเป็นร้อยละ
ต้นทุนค่าแรง	2,387,430.00	23.90
ต้นทุนค่าวัสดุ	7,599,844.34	76.10
ต้นทุนค่าลงทุน	0	0.00
รวมต้นทุน	9,987,274.34	100.00

เมื่อคำนวณต้นทุนต่อหน่วยของการซักผ้าของโรงพยาบาลโดยนำปริมาณผ้าที่ซักหารด้วยต้นทุนรวมทั้งหมดพบว่าต้นทุนต่อหน่วยเฉลี่ย 15.44 บาทต่อกิโลกรัม โดยจำแนกเป็นต้นทุนค่าแรง 3.69 บาทต่อกิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 23.90 และเป็นต้นทุนค่าวัสดุ 11.75 บาทต่อกิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 76.10 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 7-8

สรุปผลการศึกษา

การศึกษาต้นทุนต่อหน่วยของการซักผ้าของโรงพยาบาลพระปกเกล้า เป็นการเก็บข้อมูลย้อนหลังตั้งแต่เดือนมกราคม - ธันวาคม พ.ศ. 2544 โดยแบ่งกลุ่มต้นทุนเป็นต้นทุนค่าแรง ต้นทุนค่าวัสดุ และต้นทุนค่าลงทุนและบันทึกปริมาณผ้าที่ซักเองในช่วงเวลาเดียวกันพบว่าต้นทุนเฉลี่ยของการซักผ้าของโรงพยาบาล 15.44

ตารางที่ 7 ต้นทุนต่อหน่วยของการซักผ้า เดือนมกราคม- ธันวาคม พ.ศ. 2544 ของโรงพยาบาลพระปกเกล้า

เดือน	ต้นทุนรวม(บาท)	ปริมาณผ้าที่ซักต่อเดือน	ต้นทุน(บาท/กิโลกรัม)
มกราคม	835,558.50	52,125.24	16.03
กุมภาพันธ์	718,386.50	49,625.24	14.48
มีนาคม	1,103,781.00	54,942.23	20.09
เมษายน	839,217.00	53,953.90	15.55
พฤษภาคม	881,494.50	54,942.23	16.04
มิถุนายน	841,186.00	54,969.90	15.30
กรกฎาคม	766,167.50	55,083.23	13.91
สิงหาคม	899,113.00	54,924.23	16.37
กันยายน	815,234.50	53,169.90	15.33
ตุลาคม	771,527.50	54,942.23	14.04
พฤศจิกายน	736,868.34	53,169.90	13.86
ธันวาคม	778,740.00	54,942.23	14.17
ต้นทุนต่อหน่วย	9,987,274.34	646,790.46	15.44

ตารางที่ 8 สัดส่วนต้นทุนต่อหน่วยของการซักผ้า เดือนมกราคม - ธันวาคม พ.ศ. 2544 ของโรงพยาบาลพระปกเกล้า

หมวดต้นทุน	มูลค่า(บาท)	ต้นทุนซักผ้า(บาทต่อกิโลกรัม)	ต้นทุนซักผ้า(ร้อยละ)
ต้นทุนค่าแรง	2,387,430.00	3.69	23.90
ต้นทุนค่าวัสดุ	7,599,844.34	11.75	76.10
ต้นทุนค่าลงทุน	0	0	0
รวมต้นทุน	9,987,274.34	15.44	100.00

บาทต่อกิโลกรัม จำแนกเป็นต้นทุนค่าแรง 3.69 บาท และเป็นต้นทุนค่าวัสดุ 11.75 บาท ซึ่งต้นทุนต่อหน่วยของการซักผ้าของโรงพยาบาลรวมขั้นตอนตั้งแต่เก็บผ้าจากหอผู้ป่วย ชัก อบ พับผ้า แยกผ้าและส่งคืนตามหอผู้ป่วยแต่ต้นทุนที่บริษัทเอกชนรับจ้างในเดือนสิงหาคมพ.ศ. 2544 ราคา 10.25 บาทต่อกิโลกรัม เป็นต้นทุนที่เฉพาะขั้นตอนการซักอบ พับ และราคาที่บริษัทเอกชนรับจ้างซักผ้าเฉลี่ย 8.50 บาทต่อกิโลกรัม ในปี พ.ศ. 2545

วิจารณ์

ผลการศึกษาด้านต้นทุนต่อหน่วยของการซักผ้าของโรงพยาบาลพระปกเกล้า ปี พ.ศ. 2544 มีมูลค่า 15.44 บาทต่อกิโลกรัม ต้นทุนนี้รวมกระบวนการซักผ้าทุกขั้นตอนคือ ตั้งแต่เข็นผ้าจากหอผู้ป่วยมาเรือนซักฟอก แยกผ้าเปื้อน ชัก อบ แยกพับผ้า ส่งผ้าไปยังหอผู้ป่วยและตึกต่างๆ แต่ราคาที่บริษัทเอกชนจ้างซักในเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2544 คือราคา 10.25 บาทต่อกิโลกรัม ซึ่งตัดเฉพาะขั้นตอน ชัก อบ แยกพับผ้า เท่านั้น มิได้รวมขั้นตอนการเข็นผ้าจากหอผู้ป่วย แยกผ้าเปื้อน และส่งผ้ากลับไปยังหอผู้ป่วย และพบว่าผ้าที่ได้รับกลับมาบางส่วนมีคราบเลือด คราบสิ่งสกปรกติดอยู่ บางส่วนฉีกขาดเสียหาย ดังนั้นผลการศึกษานี้จึงไม่สามารถเปรียบเทียบต้นทุนซักผ้าต่อหน่วยระหว่างโรงพยาบาลพระปกเกล้าซักเองและจ้างบริษัทเอกชนซักได้เนื่องจากไม่ได้ครอบคลุมขั้นตอนการซักผ้าทั้งหมด และในการศึกษาด้านต้นทุนค่าใช้จ่ายของการซักผ้าควรจะรวมต้นทุนอาคารสิ่งก่อสร้างและครุภัณฑ์ที่ใช้ในการซักผ้าด้วยซึ่งคาดว่าจะมีต้นทุนมากกว่าสิบล้านบาทแต่ในการศึกษานี้ต้นทุนค่าลงทุนของโรงพยาบาลพระปกเกล้าส่วนนี้หมดอายุการใช้งานไปแล้วจึงไม่มีมูลค่า ดังนั้นถ้ารวมต้นทุนค่าลงทุน ราคาต้นทุนต่อหน่วยของการซักผ้าน่าจะมากกว่า 15.44 บาทต่อกิโลกรัม และผลการวิเคราะห์ต้นทุนจะมีความเชื่อมั่นสูงถ้ามีการบันทึก เก็บรวบรวมเป็นระบบและถูกต้องตรงตามความเป็นจริง

บรรณานุกรม

1. ชัยณรงค์ เชนฐโชติศักดิ์. ต้นทุนต่อหน่วยบริการปี 2541 โรงพยาบาลขอนแก่น. ขอนแก่น : ศิริวัฒน์ ออฟเซ็ท, 2543.
2. ดาวฤกษ์ สินธุวณิชย์, สมชาย ภูวนกุล, ปาหนัน กนกวงศ์วัฒน์. การศึกษาด้านต้นทุนต่อหน่วยบริการโรงพยาบาลพระปกเกล้า ปีงบประมาณ 2543. วารสารศูนย์การศึกษาแพทยศาสตร์คลินิกโรงพยาบาลพระปกเกล้า 2544;18:4.
3. นันทยา ประครองสาย, นิตยา อิทธิสุริยะกุล. ต้นทุนต่อหน่วยงานบริการจ่ายยาผู้ป่วยใน ไตรมาสแรก ปีงบประมาณ 2545 กลุ่มงานเภสัชกรรมโรงพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี. วารสารศูนย์การศึกษาแพทยศาสตร์คลินิกโรงพยาบาลพระปกเกล้า 2544;19:1.
4. วลัยพร พชรนฤมล, กัญญา ดิษยาธิคม และวิโรจน์ ตั้งเจริญเสถียร. คู่มือการวิเคราะห์ต้นทุนโรงพยาบาลศูนย์/โรงพยาบาลทั่วไป. ม.ป.ท., 2544.
5. วีระพันธ์ สุพรรณไชยมาตย์ และวลัยพร พชรนฤมล. การศึกษาด้านต้นทุนค่าบริการผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยในต่อหน่วย โรงพยาบาลขอนแก่น ปีงบประมาณ 2539. ขอนแก่น : โครงการวิจัยและตำราโรงพยาบาลขอนแก่น, 2539.